

مدیر مسئول و صاحب امتیاز:
فاطمه البرزی
سر دبیر:
فروغ طارقی
طراحی و صفحه آرایی:
رضا رئیسیان

شماره مجوز: ۲۰۴۳۷۲۲۸۵

تاریخ صدور مجوز: ۱۳۹۶/۱۲/۲۱

گاهنامه

نغمه سبز

گاهنامه انجمن علمی دانشجویی نغمه سبز دانشگاه پیام نور مرکز شهرکرد

سخن سر دبیر

بحث در مورد روابط انسان و طبیعت یک بحث قدیمی است. آیا انسان برای این خلق شده است که بر طبیعت غلبه کند، آقا و صاحب آن شود یا اینکه به دلیل جنگ علیه طبیعت، دیوانه است. مدتهای مدیدی چنین می‌اندیشیدند که طبیعت با نیروی فوق‌العاده تصفیه کننده و تنظیم کننده‌اش، تعرضات انسان را هضم خواهد کرد و کشفیات علمی زینهای احتمالی پیشرفت را خنثی خواهد نمود. جهان افسار گسیخته است. جمعیت، جنگل‌زدایی و مصرف انرژی با خطر برهم زدن نظم موزون و شگفت‌انگیز مکانیزم جهان، سرعت می‌گیرند. یک سرود محلی فرانسوی چنین می‌گوید: آسیابان تو در خوابی، آسیابت خیلی تند می‌چرخد

چگونه از طبیعت حمایت کنیم؟

حفظ پارکها

یکی از طرق نجات انواع موجودات و مسکن طبیعی آنها عبارت است از ایجاد حفاظتگاهها یا پارکها، اولین قانون در بسیاری از پارکها به حمایت و نگهداری مربوط می‌شود. برای احیا زنجیره حیاتی که شامل حیوانات شکاری و طعمه‌ها می‌شود، بسیاری از انواع موجودات کمیاب باید دوباره وارد شوند. گاهی اوقات لازم است که انسان به بعضی از انواع موجودات مزاحم نظم دهد و بالاخره نباید فراموش کرد که محیط طبیعی غالباً نیاز به نگهداری دارد.

حفاظتگاههای گیاه شناسی و باغ وحشها

هنگامی که یکی از انواع موجودات در مرز نابودی قرار دارد، می‌توان با انتقال آن به خارج از مسکن طبیعی و قرار دادن آنها در یک حفاظتگاه گیاه شناسی یا در یک باغ وحش در صدد نجات نهایی آن برآمد. در فرانسه، چهار حفاظتگاه گیاه شناسی وجود دارد.

مقررات

حفاظت از طبیعت می‌تواند از سه طریق زیر انجام شود. حمایت قانونی از انواع موجودات، حمایت قانونی از محل‌های ویژه، فضاها، حفاظتگاهها و ...، سلاح قدرتمند، اما گرانقیمت خرید زمین، در فرانسه سازمان حفاظت محیط زیست در طی ۱۵ سال، ۶ درصد از طول سواحل دریایی یا دریاچه‌ای را خریداری کرده است.

قوانین

قانون مربوط به موسسات ناسالم یا خطرناک به سال ۱۹۱۷ برمی‌گردد. قوانین متعدد جالب توجه در زمینه‌های مختلف مربوط به محیط زیست پایه گذاری شده است، بویژه قوانین ۱۹۶۱ و ۱۹۸۰ در مورد آلودگی آب، ۱۹۷۵ در مورد فضولات، ۱۹۸۵ در مورد کوهستان، ۱۹۸۶ در مورد ساحل دریاها ۱۹۸۷ در مورد خطرهای جدی دیگر. اگر این قوانین به نحو احسن اجرا شوند و میان مجریان قوانین همکاری و هماهنگی وجود داشته باشد، می‌توان تا حدودی به حفظ محیط زیست امیدوار بود. انگیزه های اقتصادی یا مالیاتی چهار نوع انگیزه اقتصادی مالیاتی به اجرا در آمده‌اند. وضع مالیاتی برای جریمه کردن کالا یا فعالیت هایی که برای محیط زیست نامساعد هستند، کاهش مالیات یا پرداخت سوبسید برای کالاهایی که از آلودگی محیط زیست می‌کاهد مانند بنزین بدون سرب و انگیزه‌های دیگر.

بحران آب در ایران و پیامدهای آن

بحران آب در ایران عبارت است از سلسله چالش‌ها و مشکلات ناشی از کمبود آب و استفاده نادرست از منابع آب در کشور ایران است. متأسفانه به دلیل استفاده بی‌رویه از آب، کشور ایران با بحران آب روبرو شده است. سایت آسمونی در این مقاله اطلاعاتی در مورد بحران آب و پیامدهای ناشی از آن را عنوان می‌کند که در ادامه می‌خوانید.

ایران کشوری با اقلیم عمدتاً گرم و خشک است. رشد سریع جمعیت مهمترین عامل کاهش سرانه آب تجدیدشونده کشور در قرن گذشته بوده است. جمعیت ایران در طی این هشت دهه، از حدود ۸ میلیون نفر در سال ۱۳۰۰-۰۶ تا ۷۸ میلیون نفر تا پایان سال ۱۳۹۲ رسیده است. بر این اساس میزان سرانه آب تجدیدپذیر سالانه کشور از میزان حدود ۱۳۰۰۰ متر مکعب در سال ۱۳۰۰ به حدود ۱۴۰۰ متر مکعب در سال ۱۳۹۲ تقلیل یافته و در صورت ادامه این روند، وضعیت در آینده به مراتب بدتر خواهد شد. روزنامه واشنگتن پست در تیرماه ۱۳۹۳، اعلام داشت ایران در بین ۲۴ کشوری قرار دارد که وضعیت آب در آنها خطرناک است. واشنگتن پست، بحران ایران را ناشی از برنامه‌ریزی نادرست در دوران جمهوری اسلامی دانسته است. در خردادماه سال ۱۳۹۳ خورشیدی، خبرگزاری جهانی طبیعت با انتشار خبری، بحران شدید آب را برای ایران بزرگترین چالش در دوران معاصر خواند. در این گزارش آمده‌است که بر اساس مستندات راهبردهای بین‌المللی آینده (FDI)، ایران از سال‌ها پیش در معرض بحران آب قرار داشته است، اما در سه دهه اخیر برای آن گامی برداشته نشده است. این گزارش حاکی از آن است که ایران از مرحله آمادگی برای خطر عبور کرده و هم‌اکنون در خطر قرار دارد.

پیامدهای بحران آب در ایران

از جمله این تبعات میتوان به تخریب محیط زیست و اراضی کشاورزی، گرم شدن زمین، آلودگی هوا، آب، خاک، کاهش منابع طبیعی و نابودی جنگلها و مراتع، کاهش منابع تولید انرژی، بحران آب، برق و گاز و بروز انواع بیماریها اشاره کرد بحران آب در زمره موضوعات تازه‌ای است که به صورت چالشی جدی فراروی دولت‌مردان و شهروندان و روستاییان قرار گرفته و زندگی آنها را با تهدید جدی مواجه کرده است.

احداث سد‌ها غیر کارشناسی شده بر روی رودخانه‌ها در نقاط مختلف، حفر هزاران چاه، فقدان مدیریت درست آب، استفاده نادرست از آب (نظیر استفاده از آب آشامیدنی برای شستشوی اتومبیل، حیاط، لباس شویی، ظرف شویی و آبیاری باغچه)، توسعه نامتوازن شهرها و گسترش شهرنشینی و در نتیجه آن افزایش مصرف آب در شهرهای ایران بحران را تشدید کرده است.

مقصر اصلی رواج الگوهای غلط مصرف گیسو و تخریب محیط زیست گیسو ۱، فرافکنی مشکلات و شانه خالی کردن از بار مسئولیت‌ها یک عادت رفتاری غلط در برخی انسان‌هاست که نمودهای اجتماعی متنوعی دارد. روانشناسان اجتماعی معتقدند این نوع عادت رفتاری معمولاً در افرادی بروز می‌کند که در تقسیم‌بندی رفتارها، پیروزی‌ها و کامیابی‌ها را سهم خود می‌دانند و شکست‌ها و ناکامی‌ها را به حساب رفتار دیگران می‌گذارند. در واقع این افراد آنچه که بار مسئولیتی نداشته و موجب تقدیر و تشکر از او شود، به حساب تصمیم‌گیری و رفتار صحیح خود می‌گذارند و آنچه که مستوجب بازخواست است و بار مسئولیتی در پی داشته باشد به حساب رفتار دیگران می‌گذارند.

ایران رتبه اول را در شدت مصرف انرژی در جهان دارد همانطور که در برقی و گاز و ... مصرف انرژی در کشورمان بالاست، شدت مصرف انرژی در سوخت‌های مایع نیز به همین صورت به شدت زیاد است. سرانه مصرف سوخت‌های مایع در ایران بسیار بالاتر از نرم‌های جهانی است و حتی نسبت به کشورهایی چون اندونزی، کره و سنگاپور نیز علی‌رغم تفاوت‌های جمعیتی سرانه مصرف بالاتری داریم.

شکار بی‌رویه و عدم فرهنگ سازی = تخریب محیط زیست

فرهنگ افتخار شکار حیوانات وحشی در لایه‌های مختلف جامعه رسوخ یافته که این امر باعث شده است کشتن حیوانات از روی سرگرمی یک امر پسندیده به حساب آید.

۷۰ درصد علت نابودی حیات وحش شکار بی‌رویه و ۳۰ درصد تخریب زیستگاه‌ها در حال حاضر حدود یک میلیون تفنگ در دست مردم است که برای جان حیات وحش کشور شده است. تعداد زیاد اسلحه در دست مردم به دلیل سیاست‌های غلطی بوده که دولت در چند سال گذشته به اجرا درآورده است. به عنوان مثال چند سال پیش دولت اعلام کرد که به تمام اسلحه‌های بدون مجوز، جواز می‌دهد که در اثر آن میلیون‌ها اسلحه وارد کشور شد متأسفانه بر اثر این سیاست بسیاری از افرادی که اصلاً شکارچی نبودند هم صاحب تفنگ شده و بدون در نظر گرفتن مسائل حرفه‌ای شکار مانند فصل و نوع حیوان به هر جنبه‌های شلیک کردند. عداد حیات وحش کشور به گونه‌ای کاهش پیدا کرده که اکنون صدای کبک که پرنده بومی ایران بوده و تا چند سال پیش به راحتی در همه جا دیده می‌شد، شنیده نمی‌شود.

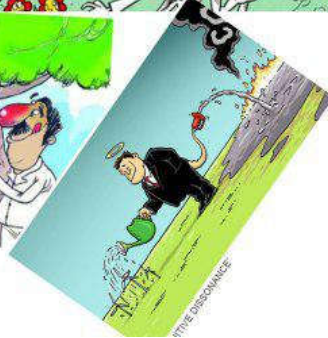
مهمترین عوامل تخریب محیط زیست و طبیعت:

از بین رفتن پوشش گیاهی باید توجه داشت که گیاهان اعم از گیاهان علفی و یادرختی تصفیه خانه‌های رایگان هوا هستند که بر اساس وظیفه‌ای که دارند شپها اکسیژن می‌گیرند و اکسید دی کربن تولید می‌کنند و روزها بر عکس عمل می‌کنند و اکسیژن می‌سازند و هوای پاک در اختیار ما می‌گذارند اما این پوشش گیاهی به دلایل زیادی در معرض نابودی است که از آن جمله اند: الف: خشکسالی: در بسیاری از مناطق جهان به ویژه ایران عامل خشکسالی و از بین رفتن پوشش گیاهی و درختان باعث آلودگی هوا و فرسایش خاک و گرم شدن هوا می‌شود. ب- تخریب پوشش گیاهی توسط انسان: انسان نیز به منظورهای مختلف از جمله تغییر کاربری دست به قطع درختان و از بین بردن باغات و درختان می‌زند و اگر کسی اعتراض کند می‌گویند ملک خودم است، اختیار دارم. یا از طریق از بین بردن جنگلها به منظور استفاده از چوب به محیط زندگی خود آسیب می‌رساند. برخی کشاورزان هم برای کشت دیم مراتع و گیاهان طبیعی را با شخم زدن، تخریب می‌کنند. ج- تخریب توسط دام‌ها: بر اساس بررسی‌هایی که من انجام داده‌ام (به ویژه در منطقه شهرستان زاوه) قبل از دیمه کاران، این دام‌ها و دامداران هستند که به محیط زیست جدی مرساند تا حدی که می‌توان گفت چراهای بی‌رویه ویی برنامه به کلی طبیعت این منطقه را در معرض نابودی قرار داده است و باز بین رفتن و کاهش پوشش گیاهی تمامی جانوران و پرندگان بیابانی و کبکی این منطقه در معرض نابودی هستند! برای مثال باید از یکنوع گیاه که در این منطقه (لیوه) نام دارد باید اسم برد که علی‌رغم کوچک بودن نقش فراوان در حفظ طبیعت دارد ولی توسط دام‌ها از بین می‌رود. این گیاه که ساقه‌ای شبیه سوسن دارد ریشه‌ی آن در گرم‌ترین و خشک‌ترین زمان‌ها زنده می‌ماند و به محض رسیدن رطوبت به آن شبیه چمن، جوانه می‌زند و این جوانه‌ی کوچک در اوایل زمستان که غذای دیگری در بیابان و کوهستان نیست، خوراک کبک و تیپو می‌باشد. ریشه‌های به هم بافته و رشد سریع و سطحی این گیاه علاوه بر این که مانع فرسایش خاک می‌گردد یکی از مهمترین عامل حفظ و انتقال آب به عمق زمین نیز هست و در نهایت از تخریب زیاد آب در اطراف خود جلوگیری میکند. حال دامداران به محض اینکه این گیاه سر از خاک بر میدارد و در حالی که زمین رطوبت دارد و حتی ممکن است گل باشد گوسفندان را به اصطلاح خود به چرای (خاک لیوه) می‌برند که در نتیجه این گیاه زیر سم گوسفندان فشرده و از بین می‌رود. تخریب طبیعت توسط طبیعت: در برخی مناطق عواملی همچون سیل، باد، یخبندان عامل تخریبند این عوامل از طریق فرسایش خاک و سنگ و ... باعث تغییر یا تخریب می‌گردند اما اگر توجه کنید تنها گیاهان و درختان هستند که در مقابل این عوامل مخرب طبیعی می‌توانند مفید باشند که ما انسانها برای درآمدهای ناچیز این یاروران طبیعی خود را از دست می‌دهیم.

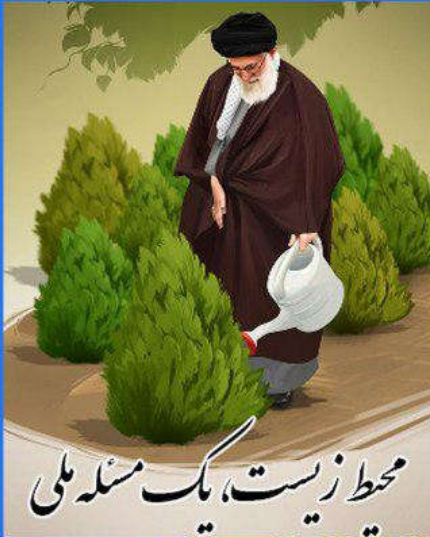

نغمه سبز

عکس و مکث

صفحه ۴

محیط زیست، یک مسئله ملی

مختار پشماطبات و اختراعات سازنده شما هستیم

